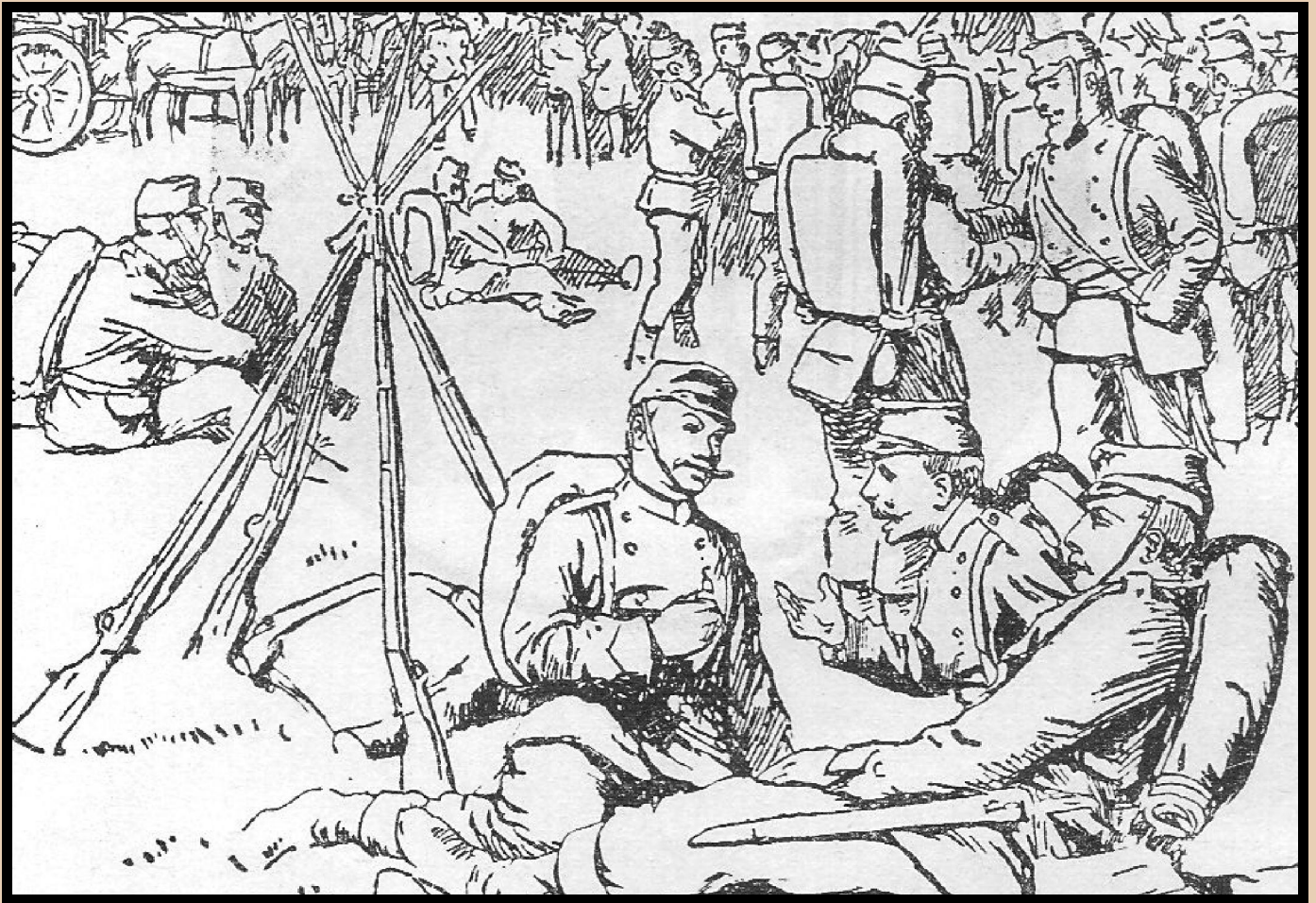

Jens Kok

***DEN GANG JEG VAR
SOLDAT***

2. På Kantonnementsfod

SFA-89 2018

SFA-89 2018
ISBN 9788771942583

PAA KANTONNEMENTSFOD.

SKITSER FRA DE FØRSTE 30 DAGE

Af

JENS KOK.

MED TEGNINGER AF ALFRED SCHMIDT.

ANDET OPLAG

KØBENHAVN.

H. HAGERUPS FORLAG.

[I]OVEDKOMMISSIONÆR FOR NORGE: H. ASCHEHOUG & CO, CHRISTIANIA.

TRIERS BOGTRYKKERI (H. J. SCHOU).

1892.

Til

Kammeraterne

fra

Jens Kok.

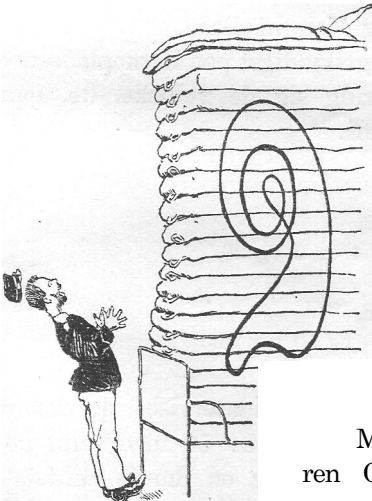
INDHOLD.

	Pag-
I. Stævning og Indkaldelse. — Et »rundt Tal.« — Natmanøvrer i Fredericiagadens Kaserne. — En Seng som »Prinsessen paa Ærten«s. — Underkorporals-Veteranerne. — Kaserne-Storvask. — Soldatens første Pligt. — En Valghandling. — Hvorfor jeg blev valgt til Kok.	7
II. Paa Frederiksberg Banegaard. — Rare Kommissio-nærer. — Sangvinske Infanterister. — En løjerlig Sangtekst. — Hvad »en Gine« er for noget. — Varierede Fødelandssange. — Triumfmarche gennem Roskilde. — Gnaver <i>du</i> - gnaver <i>jeg!</i> — Jyske Vej-længder. — Landlig Intelligens. - »Naa saaledes!«	15
III. Dagligstue og Sovekammer. — Fra Dynen og i Hal-men. — Militære Kogeredskeer. — En Brandvagt i Kantonnement. — Improviseret mørk Arrest. — Officerskød. — Hvad jeg maatte gøre og ikke gøre med Naturalforplejningen. — Hvorledes jeg klarede Ærterne. — Forlovelsesringen i Portemonnæen. — Til Begravelse i Roskilde. — Berusende Ærter....	24
IV. I Bivouak eller ej? — Det ridende Vagtpoliti. — Kapperne paa! — Elitekorpset paa Piket. — I Grøften. — Soldatens Kakkelovn. — Officerer og Gemene. — Kaffepatrouillen.— Model til en »Ydun«. — Brev fra Kæresten. — En Jomfru bortført. — Hjulbenet og højskuldret.	37

- V. Lanciers paa Pikettet. — De sammensvorne drager fra Finderup Lade. — I Bivouak — Underlægens Trompetsolo. — Kaffe eller Skraatobakssauce? — Ogsaa en Ordonnants fra Brigadegeneralen. — Et Aftenselskab af »bedre Elementer.« — En lille Dans paa Landevejen. — En rar Vedet. — Svinelæder og Kærlighed. 48
- VI. Kvindelig Rekrut. — En natlig Fredsforstyrrer. — Efter den søde Kløe. — En barbenet, særkeklædt Ordonnants. — Niels Ebbesen og Grev Gert. — Kommando-Snorken. — Grosserer 43's Ærter. 63
- VII. Militærpraktisk Regnestykke. — Krigen er udbrudt. — Kiks og Flæsk. — Trofaste Rejsekammerater. — Hurtig Udrykning. — Ikke længere end til Kallundborg. — Paa vild Flugt — En Fremtidsdrøm. — Kallundborg og Dannevirke. 72
- VIII. Søndagen efter Kallundborg-Lørdagen. — En fuldendt Tjenestepige. — En himmelfalden Kok. — Kærlighed med Strømper. — Herregaardsliv i Udsigt. — Gaaende, kørende og ridende. — Nemesis. — En imponerende Titel. — Hvorledes Hoff havde tilbragt Søndagen. 82
- IX. Paa Presenningen. — Betalte Tyvekoster. — Salig Trommesalen og Grønnegade - Følger af Dyrebeskyttelsen. — »Dejligheden«. - 1 Lysthuset. — Reducerede Hurraer. — Ude af Trit. — I Gifte-tanker. 95
- X. En glad Aften om Formiddagen. — Paa »Sultenborg«. — Nu har jeg tømt saa mangen en Skaal. — Ingen Lænke. En sejlivet Søndag. — Afskedskvad. — Tyve, Tyve! — Formodet Selvmord. — Don gamle Scene. — Et Syn. 108

I.

Stævning og Indkaldelse. — Et »rundt Tal.« — Natmanøvrer i Fredericiagadens Kaserne. — En Seng som »Prinsessen paa Ærten«. — Underkorporals-Veteranerne. — Kaserne-Storvask. — Soldatens første Pligt. — En Valghandling. — Hvorfor jeg blev valgt til Kok.

et er en underlig Følelse at blive »indkaldt«.

Man er ikke længer en ren Grønskolling, er, hvad man almindelig kalder for »godt oppe i tyverne«, har begyndt at lægge sig en

koket lille Mave til og føler sig i det hele taget saa sat, som en agtværdig, skatteydende Borger med Foden under eget Bord bør gøre det.

Man kommer i det sædvanlige, jævne, knirkende Tempo op ad Trappen en skønne Dag, drejer besindig Nøglen om i Yale-Smæklaasen og opdager straks ved sin Indtræden i Stuen henne paa Skrivebordet en skinnende blaa Konzept-Papirs Seddel, der paa en uhyggelig Maade minder én om den Politi-Tilsigelse, éns Værtinde i gamle Dage — det vil sige éns unge Dage — henlagde paa samme Sted efter en gemytlig Nat med Skilteflytning og Serenadesang.

Det er ogsaa en Tilsigelse denne Gang, men desværre ikke til at møde i den olienlige Politiret — dér slap man dog gærne med en Advarsel eller højt regnet en Tikroneseddel, — nej, det er en Tilsigelse til Nr. 520 — det er mig — om at møde i Citadellet Frederikshavn Søndagen den 2. September, Kl. 12½ . . . ja Resten véd man Besked om. Det er ligesaa godt, som 30 Dages Vand og Kommis-Brød.

Saa stiller man pligtskyldigst paa Kirkepladsen om Søndagen og ser omkring sig de velbekendte, gamle Ansigter fra Rekruttiden:

Der kom 41,
 og der kom 42,
 der kom 3 og 4 og 5 og 46,
 der kom 47,
 og der kom 48,
 der kom 49 — og 50 var fuld . . .

som der staar i den gamle Soldatervise; og den passede ganske godt til Situationen: 50 med samt nogle andre gode Numre var virkelig en Smule »kittet« og svarede endnu bedre end tilforn til at agere rundt Tal. Han havde nemlig lagt sig saa meget ud, at han i

samfulde otte Dage maatte gaa og figurere i Kasernen i civilt Tøj, da der ikke i Beholdningen paa Vaabenkamret fandtes et eneste Sæt, som selv med Skohorn lod sig trække paa hans trivelige Krop.

Jeg selv opnaaede kun med yderste Anstrængelse at komme i en Frakke, der gav mig en ypperlig Idé om Spændetrøjen og dens Anvendelse. Permissionerne svarede dertil og maatte sammenbindes paa aldeles ureglementeret Maade om Livet med et civilt Bændel fra min Forlovedes Syæske, men Oversergent og Vaabenmester Mikkelsen trøstede mig og Lidelsesfæller med, at dette vilde blive aldeles overflødigt i Løbet af nogle faa Dage, takket være Militærtjenestens forskønnende Indflydelse paa vor Talje, hvad der slog fuldstændigt til.

Frederieilagadens Kaserne og ikke vor gamle Residens, Kastellet, skulde huse os i de første fjorten Dage, inden vi rykkede i Kantonnement, og Legen for Alvor skulde begynde. Hele Kompagniet blev indlagt paa en mægtig Sal, hvor der endda blev adskillige Sengesteder tilovers. Madrasserne og Hovedpøllerne i disse fik en ypperlig Anvendelse som Kasteskyts ved vor sædvanlige »Natmanøvre«, en Idræt, der sammen med forskællige andre udøvedes i hine Dage eller rettere Nætter efter en stor Maalestok.

Næppe var der blevet visiteret paa Stuen om Aftenen og Gassen slukket, før det var, som om alle Hælvedes A ander slap løs.

Skraamadrasser, Halvmadrasser og Helmadrasser blev slynget af al Kraft fra den ene Sengegang over i den anden, paa deres Vej medtagende de paa Hylderne opstillede Pudsekasser og lange Fedtlædersstøvler, der saa søgte Hvile i de nedenunder staaende Senge. Det

var ligefrem livsfarligt at glemme at tage Støvler og Kasser ned af Hylderne, før Fægtingen begyndte. En ulidelig Støv fra Madrasserne anskueliggjorde ypperligt Krudtrøgen. Saa fra én, saa fra en anden Krog af Salen lød højrøstede Kommandoraab — snart med Kaptejn Stabets beldigt kopierede Ølbas, snart med Oberst Rangels pibende Falsettoner, medens en liæftig Kanontorden gjorde sit til at fuldstændiggjøre Illusjonen. Den kom fra Keglebanen, som de ved den lange Midtergang yderst boende havde etableret i denne med ni Feltflasker som Kegler og en tiende som Kugle. Kegle-rejserens: »skæve!« og »alle ni!« blandede sig i den almindelige Kamplarm som vilde Krigshyl. Vræl og Eder fra de haardest ramte opfyldte Luften, Ordonnantser paa bumbende bare Ben og i flagrende Skjorte sprængte hid og did — — pludselig oplystes den bælgmørke Slagmark som ved et Lyn: det var en haardt saaret, der var staaet op og havde tændt Gassen for at se, fra hvilken Kant Skytset var kommet. I samme nu tørnede en velrettet Hovedpølle mod den lange Gasarm, den slingrede og faldt ned, — det gamle Mørke indtraadte øjeblikkelig, og en modbydelig, hæftig Gasstank blandede sig med den i Forvejen alt andet end himmelske Os i Salen. Et Par behjærtede, raadsnare Knøse fik et af Tøjskabene slæbt ud paa Gulvet, og op paa dette bugseredes en Gasarbejder, Kompagniet heldigvis talte i sin Midte, som saa med en Prop fra en Feltflaske og lidt Geværblaar frelste os fra at ende Kampen med en vistnok meget virkningsfuld, men for Deltagerne mindre hyggelig Springen i Luften.

Mindst en tre Timer af vor knappe Nattesøvn berøvede de altid aarvaagne, livlige Elementer sig selv og os andre.

En ren Guds Lykke var det, at der her i Kasernen var sat en Stopper for den i Kastellet saa yndede Sport

at tage Bundbrædderne ud af Sengen eller løfte den med samt den roligt slumrende en halv Alen i Vejret og saa laade ham dumpe ublidt ned igen. Det lod sig ikke opføre her, hvor vi laa i Jærnsenge.

Men da man jo absolut maatte have en eller anden Overraskelse arrangeret til de lykkelige dødelige, der havde Nattegn og først kom hjem Kl. 11 eller 12, saa fandt man paa efter endt Fægtning enten fuldstændig at befri de paa deres Beboere ventende Senge for Madrasser, Lagner og Tæpper og saa vende op og ned paa dem, eller ogsaa gik man til den modsatte Yderlighed og stablede saa mange ledige Madrasser, man kunde faa fat paa, oven paa hverandre i vedkommende Nattegn-Indehavers Køje. Jeg var selv saa heldig en Aften ved min Hjemkomst Kl. 11 at finde min Seng opredt med 21 Madrasser, — et Leje, der mindede om H. O. Andersens »Prinsessen paa Ærten« — og havde nær knækket Halsen for at faa denne til Loftet ræk-kende Stabel reduceret til det reglementerede.

Vore daglige Øvelser i de fjorten Dage før Udrykningen i Kantonnement gik ud paa »en kort Repetering af alt det tidligere lærte«. Naar lige undtages Et-Marche og Gymnastik, som vi, Guderne være takket og priset, var helt fri for, maatte vi tage hele Turen om igen lige fra saa elementære Ting som »Eksercits paa Tælling« og »Lydighedspligten« til store Felt-tjenesteøvelser ude i Landet.

Det eneste, hvorpaa vi kunde mærke, vi ikke var Rekruter mere, var at der saas lidt igennem Fingrene med Kaserneordenen, saa at vi kunde tillade os saa svimlende Friheder som at hænge Benklæderne op uden at vende Vranken ud paa dem og Skridtforet fremefter, og saa den lidt svækkede Disciplin, der

fremkom ved, at vore Befalingsmænd af laveste Grad — Underkorporalerne — enten var Kammerater af os fra Rekruttiden eller gamle Fyre, indkaldte ligesom vi selv, men for sidste Gang — Folk, der gav Tjenesten en god Dag.

Navnlig naar en af disse sidste havde Tropskommando, til Tællingseksercits eller lignende, og den Officer, der ledede Øvelsen, havde fjærnet sig lidt, var det ren Parodi paa Militærvæsen. Disse gamle Underkorporaler, der havde lært i Syttenhundrede og Hvidkaal, havde som Regel svedt det meste ud og løb f. Eks. aldeles rundt i noget saa indviklet som Ladningsgrebene. Det var undertiden os, de menige i Geleddet, der kommanderede, og Underkorporalen, der maatte gøre Grebene efter os og for os, til stor Moro baade for ham selv og os andre.

Ja, en af disse Veteraner kommanderede en Gang, da vi eksercerede paa Amager i Pavserne mellem Skydningen, et brøsigt »Se til — højre!« for saa at gaa ned paa venstre Fløj og tage en Slurk af Feltflasken, — en meget snedig Maade at forene det nyttige med det behagelige paa.

Naa, — Dagene gik, og imidlertid nærmede vi os det højtidelige Øjeblik, der var bestemt til Afmarchen fra København ud i det ukendte fjærne.

Den sidste Dag før Afrejsen var der Storvask paa Kasernen. Vandet flød i Bække ned ad Trapperne. Oppe paa Belægningsstuen vadede Jenserne i hvidt Drejlstøj og store Vandstøvler og skurede hinanden over Benene med Skrupper og Karklude. Jeg selv med et Par andre ligesindede, der altid har opfattet det som Soldatens aZ/ezførste Pligt »at dække sig«, stod

nede ved Posten i Gaarden og lod et helt Vandfald øse ud over to Bænke og et Bord; det havde vi nu været beskæftigede med i tre Kvarter og havde ikke til Hensigt at anse Arbejdet for ordenlig gjort før om en god halv Time.

Pludselig siger min Ven, Grosserer 48:

»Hør 20, hvad mener Du, om vi gik hen og blev Kokke under Kantonnementet? Du véd nok, hver Deling i Dag skal vælge sig en Kokkepige.«

»Er Du gal, 43 — tror Du, jeg kan lave Mad .. ?«

»Ja, stop nu lidt! Jeg har hørt en Fugl synge om, det skulde være en svær »Dæksmand«. Kokkene bliver næsten helt fri for Øvelse, og ser Du, det er jo ikke Krebsesuppe eller Fiskefilet med Champignons, der skal serveres. Spisesedlen bliver vist simpel nok: Ærter og Suppe, Flæsk og Kød, Suppe og Ærter, Kød og Flæsk —• — det er der da ingen Hekseri ved. For Resten ~~kan vi~~ sagtens faa Hjælp af Bønderpigerne i Kvarteret «

Et Øjeblik efter var vi dybt inde paa Drøftelsen af Spørgsmaalet, og Enden paa det blev, at vi en halv Time efter paa engelsk Vis havde arrangeret en Frokost for vore Vælgere nede i »Tutten« og opstillet os selv som Kokkekandidater. Da der var spenderet tre Omgange Bayere og noget Skraa paa Vælgerfolket, var vi énstemmig optagen i den ædle Kokkestand.

Jeg havde endnu nogle Betæneligheder ved at vove mig ind paa dette ukendte Felt, men trøstede mig sluttelig med, at jeg som Polytekniker og speciel Kemiker nok ved Teoriens Hjælp kom over Ærterne og Suppen. Loddet var kastet. Der var intet Tilbage- tog muligt.

At jeg havde tilkøbt mig min ny Værdighed, tyn- gede ikke svært paa min Samvittighed, derimod skal